

Til:

- Helse- og omsorgsdepartementet

Oslo, 3. mai 2021
Ref.: 127/21/IA/ph

Forslag til endringer i helsepersonelloven, pasient- og brukerrettighetsloven mv. om administrative reaksjoner og tilsynsmyndighetenes saksbehandling av henvendelser om pliktbrudd

Vi viser til høringsnotat av 1. februar 2021 og takker for muligheten til å kommentere foreslåtte endringer. Tilsynsmyndighetens arbeid er viktig for psykologer og det følges med på praksis fra tilsyn og klagesaker.

For våre medlemmer er de planlagte tilsynene innen psykisk helsevern og psykisk helsearbeid i kommunene viktig. Gjennom tilsyn har det blitt trukket opp grenser og tydeliggjort hvilke krav som kan stilles til tjenestene.

Vi støtter forslag til endringer som kan bidra til mer effektivt tilsyn, pasient- og brukersikkerhet og tillit til helse- og omsorgstjenesten. Med begrensede ressurser må aktiviteter og tiltak som virker prioriteres, og myndighetens innsats må rettes mot områder med stor risiko for pasienters liv og helse.

Presisering av plikt for helse- og omsorgstjenesten til å følge opp henvendelser om kvalitet og pasientsikkerhet fra pasienter, brukere og pårørende

Psykologforeningen støtter forslaget om å gi Statsforvalteren større frihet til å vurdere om og hvordan klager skal følges opp. Videre at statsforvalteren alltid må undersøke klager som gjelder forhold hvor det er grunn til å anta at det foreligger forhold som er til fare for pasient- og brukersikkerheten. Tilsynsmyndigheten kan da få bedre mulighet til å konsentrere sin virksomhet rundt alvorlige saker som har betydning for pasient- og brukersikkerhet.

Presiseringen av plikt for virksomheter til å følge opp henvendelser etter pasient- og brukerrettighetsloven § 7-4 a støttes. Når det skjer feil i helsetjenesten er det viktig at de som er rammet av feilen blir ivaretatt, får informasjon, at det sies unnskyld/beklages og at det iverksettes tiltak for å hindre at det skjer igjen.

Forslag til endringer i helsepersonelloven om administrative reaksjoner

Vi støtter departementets vurdering av at det er nødvendig å endre reaksjonssystemet slik at pliktbrudd følges opp raskere, at reaksjonene er mer treffende og hensiktsmessige relatert til den

aktuelle hendelsen. Og at målet er at færrest mulig uønskede hendelser og pliktbrudd gjentas. Kortere ventetid utgjør også en mindre belastning for helsepersonell, pasient og pårørende.

Reaksjoner skal først og fremst bidra til at helsetjenesten blir tryggere. For å kunne lære av feil må det være aksept for, og en kultur hvor det kan snakkes om at det gjøres feil.

Opphevelse av advarsel og praksisendring

Psykologforeningen er enig i at reaksjonen advarsel trolig ikke bedrer pasientsikkerheten.

Vi håper de foreslåtte endringene vil føre til at pliktbrudd følges opp raskere. Ventetiden i tilsynssaker er en stor belastning for de involverte, og for helsepersonellet som går og venter på en avgjørelse kan det virke veldig uheldig at det kan ta flere år før saken avsluttes. Vedtak om og oppfølging av reaksjonen «faglig pålegg» vil kreve tid og ressurser å saksbehandle.

Det legges opp til en praksisendring som innebærer at man senker lista for å gi begrensninger i autorisasjon noe som igjen må antas å gi økt tidsbruk. For å oppnå formålet med de foreslåtte endringene må tilsynsmyndigheten sikres tilstrekkelig ressurser til å utføre oppgavene.

Faglig pålegg til helsepersonell

Departementet foreslår en ny form for administrativ reaksjon som går ut på at tilsynsmyndighetene kan gi pålegg om kompetansehevede tiltak til helsepersonell. Det kan stilles spørsmål ved om begrepet faglig pålegg kan utelukke kompetansehevede tiltak som handler om andre kvalifikasjoner enn de rent faglige, og at det kunne være formålstjenlig med å bruke et begrep som favner noe videre.

Reaksjonen skal erstatte advarsel i noen saker og skal bidra til at helsepersonellet ikke gjentar lovbruddet. Det kan se ut som man tenker seg at reaksjonen er aktuell i situasjoner der helsepersonellet motsetter seg kompetanseheving. Dette skaper noen utfordringer ved praktisk gjennomføring og om formålet rent faktisk kan oppfylles. Men det er en overordnet målsetting at helsepersonell skal kunne fortsette i arbeid og reaksjoner som understøtter og bidrar til dette støttes.

Det er viktig at pålegget utformes slik at det blir mulig å gjennomføre i praksis slik at formålet med at helsepersonellet kan bli i stilling oppfylles, og at det ikke blir så komplisert at arbeidsforholdet opphører. Det nærmere spørsmål knyttet til faglig innhold og krav antar vi de enkelte helsepersonellgruppers foreninger vil bli involvert i ved videre utvikling av reaksjonen.

Departementet ber om tilbakemelding om myndigheten til å gi faglige pålegg bør legges til Statens helsetilsyn eller Statsforvalteren. Med en ny reaksjon som vi vanskelig kan se helt hvordan vil bli praktisert mener vi det er en god løsning å la Statens helsetilsyn få beslutningsmyndighet. Hensynet til ensartet praksis og utvikling av praksis i anvendelse av reaksjonen taler for dette. Helsetilsynet må basere seg på Statsforvalterens forberedelse av saken slik at lokalkunnskap kan vektlegges og hensyntas. Det vil også kunne være hensiktsmessig med tanke på at helsepersonell flytter på seg og at saken da allerede ligger på nasjonalt nivå, og evt oppfølging ved mangelfull gjennomføring.

Begrensning i autorisasjon

Psykologforeningen er positive til bruk av begrenset autorisasjon da det kan gi helsepersonell som ellers ville miste sin autorisasjon mulighet for å fortsette i jobb med visse begrensinger eller vilkår. Videre at det åpnes for en mulighet til en midlertidig begrensning i autorisasjon mens en sak undersøkes. Det gir mulighet for å kunne innskrenke arbeidsoppgavene på enkelte områder i saker der det vurderes som tilstrekkelig for å ivareta pasientsikkerheten og hensynet til at helsepersonellet kan stå i arbeid.

Midlertidig tilbakekall av autorisasjon ved manglende svar

Vi støtter forslaget til endringene som er nødvendige når advarsel oppheves som reaksjon.

Med vennlig hilsen
Norsk psykologforening

Håkon Skard
President